

تأثیر تمرين مقاومتی با زمان بندی خطی و غیرخطی بر قدرت و استقامت عضلانی دختران نوجوان تمرين نکرده

نسرین نیازی نژاد^۱، عبدالحسین پرنو^{*}^۲، رسول اسلامی^۳

۱. کارشناسی ارشد فیزیولوژی ورزشی کاربردی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه رازی، کرمانشاه، ایران.

۲. استادیار فیزیولوژی ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه رازی، کرمانشاه، ایران.

۳. استادیار فیزیولوژی ورزشی، دانشگاه علامه طباطبایی، تهران، ایران.

چکیده

زمینه و هدف: تاثیر زمان بندی بر سازگاری های تمرينی مورد تایید قرار گرفته است؛ اما موثرترین روش برای توسعه قدرت و استقامت در طیف گسترده ای از جمعیت ها هنوز به خوبی شناخته نشده است؛ از این رو هدف پژوهش حاضر بررسی تاثیر دو مدل تمرين مقاومتی با زمان بندی خطی و غیرخطی بر قدرت و استقامت عضلانی دختران نوجوان تمرين نکرده بود. **روش تحقیق:** تعداد ۲۳ دختر نوجوان تمرين نکرده به طور تصادفی در سه گروه کنترل، تمرين با زمان بندی خطی و تمرين با زمان بندی غیرخطی قرار گرفتند. زمان بندی خطی مشتمل بر کاهش حجم تمرين و افزایش شدت آن همزمان با پیشرفت تمرينی؛ اما زمان بندی غیرخطی مشتمل بر افزایش و کاهش شدت و حجم تمرين در طول چرخه های تمرينی بود. قدرت عضلانی بالاتنه و پایین تنہ آزمودنی ها به ترتیب از طریق آزمون یک تکرار بیشینه (1RM) در حرکات پرس سینه و پرس پا؛ و استقامت عضلانی بالاتنه و پایین تنہ به ترتیب از طریق شناوری روی دست و اجرای حرکت اسکات؛ ۴۸ ساعت قبل و بعد از ۸ هفته تمرين ارزیابی شدند. برای تجزیه و تحلیل داده ها از روش آماری تحلیل کوواریانس استفاده شد و سطح معنی داری $p < 0.05$ منظور گردید. **یافته ها:** تحلیل داده ها نشان داد که تمرينات خطی و غیرخطی هر دو باعث افزایش معنی دار قدرت عضلانی بالاتنه، پایین تنہ و استقامت عضلانی بالاتنه ($p < 0.01$)، استقامت عضلانی پایین تنہ ($p = 0.01$) و کاهش درصد چربی ($p = 0.04$) شده اند. علاوه بر اين، تمرين خطی موجب افزایش بیشتر قدرت عضلانی پایین تنہ ($p = 0.04$) و تمرين غیرخطی موجب افزایش بیشتر استقامت عضلانی بالاتنه ($p = 0.03$) شد؛ در حالی که در توان انفعالی ($p = 0.07$)، قدرت عضلانی بالاتنه ($p = 0.088$)، استقامت عضلانی پایین تنہ ($p = 0.99$) و درصد چربی ($p = 0.64$)؛ تفاوت معنی داری بین دو گروه تمرينی مشاهده نشد. **نتیجه گیری:** هر چند قدرت و استقامت عضلانی در نتیجه هر دو مدل تمرين مقاومتی خطی و غیرخطی بهبود می یابند؛ مدل تمرين مقاومتی خطی، روش تمرين مناسب تری برای بهبود قدرت عضلانی پایین تنہ و مدل تمرين مقاومتی غیرخطی، روش تمرين مناسب تری برای بهبود استقامت عضلانی بالاتنه در دختران نوجوان تمرين نکرده می باشد.

واژه های کلیدی: تمرينات مقاومتی، زمان بندی خطی، زمان بندی غیرخطی، دختران نوجوان، قدرت و استقامت عضلانی.

مقدمه

زمان بندی ها به طور موفقیت آمیزی در جمعیت های مختلف با سطوح مختلف آمادگی بدنی و تجربه تمرینی، با اهداف توانبخشی مورد استفاده قرار می گیرند (دلیما^۱ و دیگران، ۲۰۱۲). زمان بندی برای تمرینات مقاومتی از سال ۱۹۵۰ استفاده شد و از آن سال به بعد، محبوبیت آن رواج یافت (سیمائو^۲ و دیگران، ۲۰۱۲). زمان بندی به معنای دست کاری برنامه ریزی شده متغیرهای تمرینی (بار، نوبت و تکرار) برای به حداقل رساندن سازگاری تمرینی و جلوگیری از شروع سندرم بیش تمرینی است (لورنزو، ۲۰۱۰). هدف از زمان بندی، به حداقل رساندن اصل اضافه بار (پرسنتر و دیگران، ۲۰۰۹؛ لورنزو، ۲۰۱۰) یعنی فرآیندی است که در آن سیستم عصبی - عضلانی با بار نا آشنا یا عوامل استرس زا، سازگار می شود (لورنزو، ۲۰۱۰) و اجازه می دهد رابطه بهتری بین استرس / ریکاوری نیز ایجاد شود (پرسنتر و دیگران، ۲۰۰۹). مطالعات مقایسه ای که بین برنامه های زمان بندی و برنامه های غیر زمان بندی شده^۳ (NP) انجام شده، نشان می دهد که برنامه های زمان بندی شده، منجر به افزایش بیشتر قدرت می شوند (پرسنتر و دیگران، ۲۰۰۹؛ فلک، ۱۲، ۲۰۱۱؛ سیمائو و دیگران، ۲۰۱۲). اخیرا نیز گزارش شده است که زنان در مقایسه با مردان، پاسخ بزرگ تری به زمان بندی تمرینات مقاومتی نشان می دهند. نتیجه آن که این نوع تمرینات می توانند یک روش موثر و جالب برای بهبود سلامت، ظرفیت عملکردی و در نتیجه کیفیت زندگی زنان باشند (دلیما و دیگران، ۲۰۱۲).

علاوه بر این، دست آوردهای قدرت بین دو روش زمان بندی با خطی^{۱۳} (LP) و زمان بندی غیرخطی^{۱۴} (NLP) تمرینات قدرتی، با هم مقایسه گردیده است. در روش LP در ابتدا حجم تمرین بالا و شدت تمرین پایین است و پیشرفت تمرین از طریق مزوسیکل^{۱۵} ویژه حجم تمرین کاهش پیدا می کند؛ در حالی که شدت تمرین مرحله حجم اولیه بالا، برسازگاری های هایپرتروفیک و در ادامه، مرحله شدت بالا بر پاسخ های عصبی تاکید دارد (کوک^{۱۶} و دیگران، ۲۰۰۹). این روش در هر مرحله تمرینی بر یک هدف خاص (مثل هایپرتروفی، قدرت یا توان) تاکید می کند (دلیما و

پژوهش های علمی مزایای تمرینات مقاومتی با هدف افزایش سلامت، آمادگی جسمانی و طول عمر را نشان داده اند. از جمله این مزایا، افزایش در قدرت، توان، استقامت عضلانی و توده بدون چربی است (پرسنتر^۱ و دیگران، ۲۰۰۹). انجمن ملی قدرت و آمادگی^۲ (NSCA) در باره اثر تمرین مقاومتی بر جوانان و نوجوانان بیان می کند که شرکت منظم در تمرین مقاومتی می تواند تقویت استخوان، بهبود عملکرد مهارت های حرکتی، بهبود ترکیب بدنی و افزایش مقاومت در برابر آسیب های ورزشی را در پی داشته باشد (پروکپیو، ۲۰۱۴). همه این موارد برای حفظ خوب سلامتی در مردان و زنان لازم هستند (کالج پزشکی ورزشی آمریکا، ۲۰۰۰). برنامه تمرین مقاومتی می تواند تقریباً هر سیستمی از بدن را تحت تاثیر قرار دهد و در طیف گسترده ای از جمعیت ها، از بچه های جوان آماده برای ورزش، تا جوانان اثرات پیری در افراد سالمند، استفاده شود (کالج پزشکی ورزشی آمریکا، ۲۰۰۰). در زنان نیز تمرین مقاومتی به یک جزء تمرینی مهم و محبوب در کل برنامه های آمادگی (از جمله تمرین قدرت و استقامتی عضلانی) تبدیل شده است (کرامر و راتامز^۳، ۲۰۰۴) و به خوبی مشخص گردیده است که انواع برنامه های تمرینات مقاومتی، می توانند توسعه قدرت در اجرای یک تکرار بیشینه^۵ (1RM) در زنان را تحريك کنند (ویلیام و کرامر^۶، ۲۰۰۱) همچنین پژوهش منتشر شده توسط دیوید نیکولز^۷ در سال ۲۰۰۱ نشان داد که تراکم مواد معدنی استخوان دختران نوجوان پس از تمرینات مقاومتی، افزایش می یابد (پروکپیو، ۲۰۱۴).

میزان مقاومت مورد استفاده برای تمرینات خاص، یکی از متغیرهای کلیدی در هر برنامه تمرین مقاومتی است. آن ها محرك های اصلی مربوط به تغییرات مشاهده شده در اندازه های قدرت و استقامت عضلانی موضعی هستند. هنگام طراحی یک برنامه تمرین مقاومتی، مقاومت برای هر تمرین باید به دقت انتخاب شود (کالج پزشکی ورزشی آمریکا، ۲۰۰۰)، بنابراین، کالج پزشکی ورزشی آمریکا زمان بندی تمرینات مقاومتی برای افراد سالم با اهداف تمرینی مختلف را توصیه کرده است؛ این

1. Prestes

2. National strength and conditioning association

3. Procopio

4. Kraemer & Ratamess

5. 1 repetition maximum

6. William & Kraemer

7. David Nichols

8. Periodization

9. De Lima

10. Simão

11. Non-periodized

12. Fleck

13. Liner periodization

14. Non linear Periodization

15. Mesocycle

16. Evetovich

17. Kok

زنان غیرفعال با توجه به تاثیر بیشتر مدل‌های زمان بندی بر ترکیب بدن و تغییرات عملکردی قدرت پس از مداخله تمرينات مقاومتی، مورد نیاز است.

در مجموع، مطالعات تقریباً محدودی به طور مستقیم برنامه‌های تمرينی LP و NLP را در زنان و دختران نوجوان با هم مقایسه کرده‌اند و نتایج مطالعات موجود نیز با یکدیگر همخوانی ندارند. در حال حاضر، بحثی که وجود دارد این است که دست آوردهای قدرت در کدام شکل زمان بندی بیشتر است (Apel³ و دیگران، ۲۰۱۱). با وجود فواید روش تمرينات مقاومتی، اطلاعات کافی درباره اثر مختلف مدل‌های پیشرفت تمرينات مقاومتی بر قدرت و استقامت در دختران جوان ۱۶ تا ۱۸ سال، به ویژه در افراد تمرين نکرده وجود ندارد و با توجه به نتایج متفاوت پژوهش‌های پیشین در رابطه با موثرتر بودن یکی از روش‌های زمان بندی در افزایش قدرت بیشینه، هدف کلی پژوهش حاضر پاسخ به این سوال اساسی است که کدام شکل زمان بندی (LP یا NLP) بر بهبود قدرت، استقامت و ترکیب بدنی دختران نوجوان ۱۶ تا ۱۸ سال تمرين نکرده؛ موثرتر است؟

روش تحقیق

مطالعه حاضر از نوع نیمه‌تجربی با دو گروه تمرينی است که از طرح پیش آزمون و پس آزمون همراه با گروه کنترل پیروی می‌کند. این مطالعه بر روی دختران ۱۶ تا ۱۸ ساله شهرستان اسلام آباد غرب در سال ۱۳۹۴ انجام شد. برای تعیین تعداد نمونه مورد نیاز، از روش نمونه‌گیری در دسترس استفاده گردید. ۲۷ دختر تمرين نکرده برای شرکت در این مطالعه داوطلب شدند، اما در انتهای پژوهش ۲۳ نفر برنامه تمرينی را به پایان رساندند و ۴ نفر از آزمودنی‌ها به دلایلی از جمله آسیب‌دیدگی و عدم تمايل به ادامه برنامه، از ادامه پژوهش بازماندند. آزمودنی‌ها بر اساس معیارهایی از جمله قرار گرفتن در دامنه سنی ۱۶ تا ۱۸ سال، عدم وجود سابقه بیماری‌های مزمن مانند بیماری‌های قلبی-عروقی، دیابت، پرفسنار خونی، ام اس^۴ و ...، عدم شرکت در تمرينات مقاومتی ۶ ماه قبل از شروع پژوهش، عدم وجود آسیب‌دیدگی و محدودیت کارکردی و همچنین عدم مصرف

دیگران، ۲۰۱۲). این مدل سنتی زمان بندی به منظور ارتقاء متغيرهای اساسی آمادگی از طریق انتخاب تمرين پیاپی، با استفاده از یک نظم مناسب برای به حداقل رساندن عملکرد در یک متغير آمادگی متفاوت (به عنوان مثال قدرت، سرعت توسعه نیرو و یا اوج قدرت)، در یک برهه زمانی دقیق و محدود، انجام می‌شود (اونتوویچ، ۲۰۰۹). روش NLP ابتدا توسط پولیکوین^۱ (۱۹۸۸) پیشنهاد شد و مشتمل بر تنوع چشمگیر در حجم و شدت تمرين در دوره های کوتاه تر زمانی بود. برای برشی از برنامه‌های تمرينی، هدف ممکن است به طور همزمان، هم توسعه توان و هم هایپرتروفی باشد. مثلاً تغییرات در برنامه روزانه ورزشکاران برای این است که هر دو توانایی را هم زمان به دست آورند (دلیما و دیگران، ۲۰۱۲). به تعبیری دیگر، NLP تغییر در شدت و حجم تمرين در یک چرخه با پروتکل‌های چرخشی مختلف با هدف توسعه مولفه‌های مختلف عملکرد عصبی-عضلانی (مانند قدرت، توان یا استقامت عضلانی موضعی) است (اونتوویچ، ۲۰۰۹)؛ به گونه‌ای که تغییرات در برنامه، به صورت روزانه یا هفتگی به اجرا در می‌آیند (کوک و دیگران، ۲۰۰۹). مهم ترین نوع NLP، زمان بندی غیرخطی روزانه است (فلک، ۲۰۱۱). اساس زمان بندی غیرخطی روزانه^۲ (DUP) بر تغییرات زیاد در حجم و شدت بین جلسات تمرينی متوالی می‌باشد (سیمائو و دیگران، ۲۰۱۲). نام گذاری DUP، به این دلیل است که در آن تغییرات در حجم و شدت به صورت روزانه انجام می‌شود (دلیما و دیگران، ۲۰۱۲)؛ در حالی که مطالعات قبلی نتایج مثبت و معنی داری را بعد از هر دو شکل تمرينات مقاومتی در زنان، با سطوح بالاتر قدرت بیشینه و زیر بیشینه، توان و استقامت عضلانی؛ نشان داده‌اند (دلیما و دیگران، ۲۰۱۲). این مطلب به طور گسترده‌ای پذیرفته شده است که به نوعی برشی شکل‌های زمان بندی موثرتر هستند (مورایز و دیگران، ۲۰۱۳). جالب توجه است که بسیاری از این مطالعات افزایش یا حفظ توده بدن را به جای کاهش در چربی بدن گزارش کرده‌اند. تنها در یک مطالعه که بر استقامت عضلانی تاکید شده، کاهش در محیط پا گزارش شده است (دلیما و دیگران، ۲۰۱۲). بنابراین، مطالعات بیشتری در

1. Poliquin

2. Daily undulating periodization

3. Apel

4. Multiple sclerosis (MS)

درصد چربی آزمودنی ها تعیین گردید. یک روز پس از اندازه‌گیری های ترکیب‌بدنی، شاخص های عملکردی مورد ارزیابی قرار گرفتند که شامل قدرت عضلانی، استقامت عضلانی و توان انفجاری بود. از آنجا که مطالعات گذشته نشان داده اند 1RM روشی امن برای نوجوانان است (مورایز و دیگران، ۲۰۱۴)، برای سنجش قدرت بیشینه بالاتنه و پایین تنه، از آزمون 1RM به ترتیب در حرکت پرس سینه (نیمان، ۲۰۱۱) و حرکت پرس پا (مکنزی، ۲۰۰۵) استفاده شد. همچنین، برای سنجش استقامت عضلانی بالاتنه از حرکت شنای روی دست (نیمان، ۲۰۱۱)، استقامت عضلانی پایین تنه از حرکت اسکات؛ و توان انفجاری پا از آزمون پوش عمودی (سارجنت^۳) استفاده شد (مديسيين، ۲۰۱۰؛ نیمان، ۲۰۱۱).

برای تعیین 1RM، پس از گرم کردن مناسب، از آزمودنی خواسته شد که بیشترین وزنه‌ای که حدس می‌زند می‌تواند بلند کند را انتخاب نماید. در صورتی که وزنه را تنها برای یک بار می‌توانست بلند کند؛ آن وزنه برابر با 1RM بود؛ در صورتی که وزنه را بیش از یک تکرار جابجا می‌کرد؛ با قراردادن تعداد تکرار و وزن وزنه در مغادله زیر (چرج^۴ و دیگران)، 1RM در حرکت مورد نظر تعیین گردید.

مکمل‌های غذایی همانند مولتی ویتامین، کراتین یا پروتئین قبل یا در طول تمرین؛ انتخاب شدند. با استفاده از پرسشنامه آمادگی برای فعالیت بدنی^۱ (PAR-Q) (نیمان، ۲۰۱۱)، سلامت جسمانی و عدم سابقه بیماری برای شرکت در پژوهش مشخص شد. سپس فرم رضایت نامه مشتمل بر برنامه تمرینی و آزمون‌ها، به طور آگاهانه توسط والدین آزمودنی‌ها تکمیل گردید.

طرح تحقیق به طور کلی ۱۰ هفته به طول انجامید؛ بدین شکل که در ابتدا تمامی آزمودنی‌ها به مدت ۲ هفته و ۲ جلسه در هفته و قبل از پیش آزمون، در برنامه آشنایی با دستگاه‌ها، حرکات و آزمون قدرت 1RM شرکت کردند و در حرکات منتخب، یک نوبت ۱۰ تکراری انجام دادند. پس از دو هفته آشنایی، عوامل ترکیب‌بدن شامل قد، وزن، درصد چربی، شاخص توده بدن و نسبت دور کمر به لگن در آزمودنی‌ها مورد ارزیابی قرار گرفتند. ارزیابی درصد چربی، با استفاده از روش ارزیابی چین پوستی دو نقطه از سمت راست همه آزمودنی‌ها انجام شد. چین پوستی با استفاده از کالیپر مدل SEYHAN ساخت کشور کره جنوبی در ناحیه سر و ساق پا اندازه‌گیری شد و سپس از طریق معادله "۵ + (مجموع چین‌های پوستی^{+۰/۱۶۱۰+۰) = درصد چربی بدن"^۵ که برای کودکان و نوجوانان توصیه شده است (نیمان، ۲۰۱۱)؛}

وزنه جابه‌جا شده (کیلوگرم)

$$1RM = \frac{1}{10 \times 278 - 278 \times \text{تعداد تکرار تا خستگی}}$$

تعیین گردید.
آزمودنی‌ها متعاقب پیش آزمون، به طور تصادفی در سه گروه کنترل ($n=8$)، گروه LP ($n=8$) و گروه NLP ($n=7$) قرار گرفتند. بعد از انجام ۸ هفته تمرین، جهت کاهش تاثیر تغییرات احتمالی روزانه در آزمودنی‌ها، عوامل ترکیب‌بدنی و عملکردی در همان زمان در طول روز و به ترتیب برنامه پیش آزمون، مورد ارزیابی مجدد قرار گرفتند.

علاوه بر استفاده از 1RM در آزمون‌های پرس سینه و اسکات در پیش آزمون و پس آزمون، جهت تعیین شدت تمرین، بر اساس درصدی از 1RM، در برنامه‌های خطی و غیرخطی (جدول ۱)، 1RM عضلات اصلی درگیر در حرکات مورد نظر مانند جلو پا، پشت پا، بلند شدن روی پنجه، جلو بازو، پشت بازو، سر شانه از جلو، زیربغل و سرشانه از پشت با دمبل ایستاده پیش از شروع برنامه‌های تمرینی ۸ هفته‌ای و بعد از ۴ هفته از تمرین؛ نیز ارزیابی و تعیین شد. سپس بار تمرینی با توجه به 1RM جدید

1. Physical activity readiness questionnaire

4. Vertical Jump (Sarjent)

2. Nieman

5. Medicine

3. Mackenzie

6. Chrusch

برنامه تمرینی، در زمان و توالی حجم و شدت تمرین بود. گروه کنترل در طول ۸ هفته، در هیچ برنامه تمرینی شرکت نکرد. در مطالعه حاضر، در برنامه گروه LP، در هر میکروسیکل (هفته) شدت تمرین افزایش و حجم کاهش یافت؛ اما در برنامه گروه NLP، شدت و حجم از هفته چهارم هر جلسه تغییر کرد. برنامه تمرینی هر دو گروه طبق جدول ۱ انجام شد. هر دو گروه تمرینی حرکات مشابه شامل پرس سینه، پرس پا، جلو پا، پشت پا، بلندشدن روی پنجه، جلو بازو، پشت بازو، سر شانه از جلو زیربغل، سرشانه از پشت با دمبل ایستاده را در طول دوره تمرینی به اجرا درآوردند.

با توجه به مطالعات قبلی (Buford^۱ و Diigaran^۲، ۲۰۰۷؛ Simeian و Diigaran، ۲۰۱۲)، برنامه های زمان بندی مورد استفاده در تحقیق حاضر، تعديل گردید؛ بدین صورت که آزمودنی ها به مدت ۸ هفته، ۳ جلسه در هفته، به مدت حدود ۹۰ دقیقه در هر جلسه، تمرین کردند. در هر جلسه تمرینی پس از گرم کردن عمومی، آزمودنی ها ۱۰ حرکت (جدول ۱) با ۲ تا ۴ نوبت، ۱۰ تکرار در هر نوبت و با شدت های متفاوت؛ حرکات منتخب را انجام دادند. استراحت بین نوبت ها در هر تمرین بین ۸۰ تا ۹۰ ثانیه بود؛ با این حال، حجم متوسط (کل تکرار انجام شده) و شدت در طول ۸ هفته تمرین برای گروه های LP و NLP مشابه بود. تفاوت دو

جدول ۱. برنامه های تمرینی گروه های تمرین خطی و غیرخطی

۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	هفتنه ها	نوع برنامه
۷۰	۶۰	۵۰	۴۰	۵۰	۴۰	۳۵	۳۰	شدت (%)	تمرین خطی (LP)
۸	۱۲	۱۳	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۵	تکرار	
۴	۴	۴	۴	۴	۳	۳	۲	نوبت	
۷۰-۵۰-۶۰	۵۰-۶۰-۴۰	۶۰-۴۰-۶۰	۴۰-۵۰-۴۰	۶۰	۵۰	۴۰	۳۰	شدت (%)	تمرین غیرخطی (NLP)
۸-۱۳-۱۲	۱۳-۱۲-۱۳	۱۲-۱۴-۱۲	۱۴-۱۳-۱۴	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	تکرار	
۴-۳-۴	۳-۴-۳	۴-۳-۳	۴-۳-۴	۴	۴	۳	۲	نوبت	

نرم افزار SPSS نسخه ۲۱ به اجرا درآمد و سطح معنی داری آزمون $F(5, 105) < 0.05$ منظور گردید.
یافته ها
اطلاعات توصیفی (میانگین $\pm$ انحراف استاندارد) متغیرهای وابسته تحقیق در مراحل مختلف و به تفکیک گروه ها، در جدول های ۲ و ۳ ارائه شده است.

به منظور بررسی طبیعی بودن توزیع داده ها، از آزمون کولموگروف - اسمیرنوف^۳ استفاده شد. با توجه به طبیعی بودن توزیع داده ها و وجود یک گروه کنترل و دو گروه مداخله و نیز آزمون گیری در دو زمان پیش آزمون و پس آزمون، برای تجزیه و تحلیل داده ها از روش آماری تحلیل کوواریانس^۴ (ANCOVA) و آزمون تعقیبی LSD^۵ استفاده گردید. عملیات آماری با کمک

1. Buford
2. Kolmogorov-Smirnov
3. Analysis of covariance
5. Least significant difference

جدول ۲. نتایج مربوط به تأثیر دو مدل زمان بندی خطی و غیرخطی بر شاخص های آنتروپومتریک و ترکیب بدنی با استفاده از روش آماری تحلیل کوواریانس

نسبت دور کمر به لگن	چربی بدن (درصد)	شاخص توده بدن (کیلو گرم / مترمربع)	وزن (کیلو گرم)	قد (سانسی متر)	مراحل	گروه‌ها
0.775 ± 0.04	11.76 ± 1.73	19.99 ± 2.22	52.41 ± 5.11	161.31 ± 4.27	پیش آزمون	گروه کنترل
0.777 ± 0.03	12.01 ± 1.76	20.41 ± 2.62	52.96 ± 5.99	-	پس آزمون	
0.777 ± 0.02	12.26 ± 2.89	20.75 ± 6.10	54.81 ± 19.08	161.56 ± 5.21	پیش آزمون	گروه تمرین خطی
0.774 ± 0.03	11.44 ± 2.42	20.86 ± 5.64	55.01 ± 17.76	-	پس آزمون	
0.79 ± 0.06	12.69 ± 1.98	25.25 ± 4.79	42.63 ± 11.99	161.85 ± 17.3	پیش آزمون	گروه تمرین غیرخطی
0.76 ± 0.05	11.95 ± 2.01	23.79 ± 4.24	62.22 ± 10.54	-	پس آزمون	
$p=0.03^*$	$p=0.04^*$	$p=0.24$	$p=0.24$	-	پس آزمون	مقدار p

*تفاوت معنی دار بین گروههای تمرینی با گروه کنترل در سطح $p<0.05$ ؛ # تفاوت معنی دار بین گروه تمرین خطی و غیرخطی در سطح $p<0.05$.

ترتیب 0.001 و $p=0.008$ ؛ و در حالی که استقامت پایین تنه بین گروههای تمرین LP و NLP تفاوت معنی داری نداشت ($p=0.99$)؛ ضمن این که تمرین NLP نسبت به تمرین LP باعث افزایش بیشتر در استقامت عضلانی بالاتنه و پایین تنه ($p<0.01$).

در متغیر درصد چربی و شاخص نسبت دور کمر به دور لگن، بین دو گروه تمرینی LP و NLP با گروه کنترل تفاوت معنی داری به دست آمد (به ترتیب $p=0.002$ و $p=0.008$). به عبارت دیگر، هر دو تمرین LP و NLP باعث کاهش درصد چربی و شاخص نسبت دور کمر به دور لگن در دختران نوجوان تمرین نکرده شدند (به ترتیب $p=0.04$ و $p=0.03$)؛ اما بین تأثیر دو تمرین LP و NLP بر این شاخصها، تفاوت معنی داری به دست نیامد (به ترتیب $p=0.64$ و $p=0.60$). همچنین، در توان انفجاری و BMI تفاوت معنی داری در پس آزمون سه گروه شرکت کننده مشاهده نشد (به ترتیب $p=0.07$ و $p=0.24$).

تجربه و تحلیل داده‌ها با استفاده از روش ANCOVA و آزمون تعییبی LSD نشان داد که با در نظر گرفتن مقادیر پیش آزمون، تمرینات LP و NLP هر دو باعث افزایش معنی دار 1RM در قدرت عضلانی بالاتنه و پایین تنه ($p<0.001$) در دختران نوجوان تمرین نکرده می‌شود. نتایج آزمون تعییبی LSD نیز نشان داد که بین دو گروه LP و NLP با گروه کنترل تفاوت معنی داری در قدرت عضلانی بالاتنه و پایین تنه وجود دارد (به ترتیب با $p=0.002$ و $p=0.001$)؛ در حالی که بین گروههای تمرین LP و NLP تفاوت معنی داری در قدرت عضلانی بالاتنه مشاهده نشد ($p=0.88$). قدرت عضلانی پایین تنه در گروه خطی نسبت به گروه غیرخطی بیشتر بود ($p=0.04$). علاوه بر این، مشخص گردید که تمرینات LP و NLP، هر دو باعث افزایش معنی دار استقامت عضلانی بالاتنه و پایین تنه (به ترتیب با $p=0.01$ و $p=0.05$) در دختران نوجوان تمرین نکرده می‌شوند. نتایج آزمون تعییبی نشان داد که بین دو گروه تمرین LP و NLP با گروه کنترل تفاوت معنی داری در استقامت عضلانی بالاتنه و پایین تنه وجود دارد (به

جدول ۳. نتایج مربوط به تاثیر دو مدل زمان بندی خطی و غیرخطی بر آزمون های عملکردی با استفاده از روش آماری تحلیل کوواریانس

گروه ها	مراحل	قدرت عضلانی بالاتنه (کیلوگرم)	قدرت عضلانی پایین تنه (کیلوگرم)	قدرة عضلانی پایین تنه (تعداد)	استقامت عضلانی بالاتنه (تعداد)	توان انفجاری (وات)
گروه کنترل	پیش آزمون	۷/۵۸ ± ۰/۷۹	۱۱۱/۲۵ ± ۸/۵۵	۴۸/۶۲ ± ۴/۱۸	۱۰/۲۵ ± ۸/۵۱	۲۴۰۲/۱۶ ± ۱۷۴/۷۰
	پس آزمون	۷/۴۳ ± ۰/۶۱	۱۰۱/۷۷ ± ۱۰/۹۴	۴۸/۸۷ ± ۳/۱۶	۱۰/۱۲ ± ۸/۰۹	۲۳۹۶/۸۴ ± ۱۷۰/۹۶
گروه تمرین خطی	پیش آزمون	۸/۰۳ ± ۲/۶۷	۱۰۵/۲۰ ± ۲۰/۹۵	۶۸ ± ۲۹/۸۹	۱۲/۳۷ ± ۹/۶۵	۲۲۰۷/۱۶ ± ۲۷۵/۸۱
	پس آزمون	۱۳/۱۰ ± ۴/۱۳	۱۵۶/۷۶ ± ۴۸/۵۱	۱۱۰/۳۷ ± ۴۸/۴۹	۲۲/۱۲ ± ۹/۶۷	۲۴۴۳/۸۴ ± ۲۶۰/۷۱
گروه تمرین غیرخطی	پیش آزمون	۱۴/۰۵ ± ۵/۵۸	۱۳۱/۲۷ ± ۱۹/۶۴	۶۸/۸۵ ± ۱۹/۸۱	۸/۲۸ ± ۷/۳۱	۲۷۶۰/۷۱ ± ۲۱۱/۰۴
	پس آزمون	۲۰/۹۹ ± ۸/۵۲	۱۷۵/۲۵ ± ۴۲/۹۵	۱۱۱/۵۷ ± ۳۸/۷۸	۲۲/۷۱ ± ۱۱/۳۲	۲۸۷۵/۱۸ ± ۱۹۶/۴۱
مقدار p	*p<0/01	#*p<0/001	#*p<0/001	#*p<0/001	#*p<0/001	p>0/05

*تفاوت معنی دار بین گروه های تمرینی و گروه کنترل در سطح $p<0/05$: #تفاوت معنی دار بین گروه تمرین خطی و غیرخطی در سطح $p<0/05$.

بحث محدودیتها، مطالعات قبلی نشان داده اند که زنان نیز به تمرینات مقاومتی پاسخ می دهند و می توانند کسب قدرت را تجربه کنند (کرامر و دیگران، ۲۰۰۳ و ۲۰۰۴). یکی از اهداف مدل های مختلف تمرینات مقاومتی، بهبود ترکیب بدنسی است. یافته های پژوهش حاضر نشان داد که هر دو مدل تمرینی موجب کاهش معنی دار درصد چربی و نسبت دور کمر به دور لگن شدند. حامدی نیا و دیگران (۲۰۱۰) نشان داده اند که تمرینات خطی معکوس^۱ (RLP) و DUP، باعث بهبود معنی دار در ترکیب بدن، حداکثر اکسیژن مصرفی و ضربان قلب بازیافتی می شوند. پرستز و دیگران (۲۰۰۹) نیز کاهش ۱۷/۷ درصدی توده چربی و افزایش ۶/۶۲ درصدی توده بدون چربی را بعد از ۱۲ هفته تمرین مقاومتی در گروه RLP و بدون تغییر قابل ملاحظه در آزمودنی های زن گروه RLP گزارش کرده اند.

یافته های مطالعه حاضر نشان داد که هر دو مدل تمرینی LP و NLP اجرا شده باعث افزایش قدرت و استقامت عضلانی در هر دو ناحیه بالاتنه و پایین تنه و کاهش درصد چربی شدند. با این وجود، بین تاثیر این دو نوع تمرین مقاومتی بر قدرت عضلانی بالاتنه و استقامت عضلانی پایین تنه و کاهش درصد چربی تفاوت معنی داری مشاهده نشد. از مهم ترین یافته های پژوهش حاضر این است که تمرین LP افزایش بیشتر در قدرت عضلانی پایین تنه و تمرین NLP افزایش بیشتر در استقامت عضلانی بالاتنه دختران نوجوان را به همراه دارد. در مقایسه با مردان، مطالعات کمی در مورد تاثیر تمرینات مقاومتی در زنان انجام شده است و همچنین مطالعات کمی به طور مستقیم مدل های زمان بندی را در دختران و در رده سنی ۱۶ تا ۱۸ سال بررسی کرده اند. با وجود این

دست آمد. در مقابل، گزارش شده که DNLP نسبت به LP و RLP در افزایش قدرت بیشینه موثرتر است (رئا^۴ و دیگران، ۲۰۰۳). مورایز و دیگران (۲۰۱۳) نیز تفاوتی در تغییرات قدرت پس از دو مدل تمرین مقاومتی (DNLP و NP) گزارش نکرده اند؛ اما هر دو نوع تمرین موجب افزایش قابل توجهی در ۱RM^۱ پرس سینه و DNLP پس پا شده، به گونه‌ای که تغییرات ۱RM^۱ پس از مدل LP در صد بهبد و اندازه اثر بیشتری را نشان داد. در پژوهشی دیگر، مونترو^۵ و دیگران (۲۰۰۹) با مطالعه روی مردان تمرین کرده نشان دادند که زمان بندی NLP در مقایسه با NP، در افزایش قدرت بالاتنه و پایین تنہ افراد تمرین کرده که به تمرین عادی جداگانه می‌پردازند، موثرتر است. اما در پژوهشی دیگر که بر روی مردان جوان انجام شده (پرستز و دیگران، ۲۰۰۹)، محققین نشان داده اند که گرچه تمرین با زمان بندی NLP، افزایش قدرت بیشتری را در همه حرکات ایجاد می‌کند، اما تفاوت آماری با تمرین خطی ندارد. همچنین گزارش شد که برای به حد اکثر رساندن قدرت، تغییرات شدت و حجم روزانه موثرتر از تغییرات هفتگی است. بیوفورد و دیگران (۲۰۰۷) افزایش معنی‌دار در قدرت عضلانی در همه زمان‌ها در حرکت پرس سینه و پرس پا را نشان داده اند؛ اما تفاوت معنی‌داری بین سه نوع تمرین LP و DNLP و WUD گزارش نشد.

بیشتر مطالعات قبلی، دوره‌های تمرینی ۱۲ هفته‌ای را در جوامع هدف مختلف بررسی کرده اند؛ اما پژوهش حاضر تاثیر ۸ هفته تمرین مقاومتی با دو مدل تمرینی را در دختران نوجوان تمرین نکرده بررسی کرده است و نتایج مطالعه حاضر در اغلب موارد، از جمله تغییرات قدرت بیشینه پایین تنہ، همسو با نتایج قبلی است. در افزایش قدرت عضلانی پایین تنہ بین دو مدل تمرینی، تمرین LP به طور معنی‌داری موثرتر از مدل NLP بود. پیش‌تر نشان داده شده است که تمرینات مقاومتی LP نسبت به مدل‌های NLP در افزایش قدرت عضلانی (1RM^۱ حرکت اسکات) ارجحیت دارند و در مقابل نیز از مزایای تمرینات NLP نام برده شده است (اونتوویچ، ۲۰۰۹). این گزارش‌ها دال بر آن است که محققین هنوز به نتایج قطعی و همسو در مورد مدل‌های تمرین مقاومتی دست نیافته‌اند. به ویژه در پژوهش حاضر، دختران

در مقابل، برخی از مطالعات نیز تغییرات معنی‌داری را در ترکیب بدنی و ویژگی‌های آنتروپومتریکی به دنبال مدل‌های تمرین مقاومتی NLP و LP در مدت ۹ و ۱۲ هفته گزارش نکرده‌اند و از آنجایی که واضح است تمرینات مقاومتی در مدت زمان کافی می‌تواند باعث افزایش توده بدون چربی و کاهش درصد چربی بدن شود، احتمال می‌رود ۹ و ۱۲ هفته مدت زمان کافی برای تغییر معنی‌دار ترکیب بدن در آزمودنی‌هایی با تجربه تمرینات مقاومتی نبوده و همچنین استفاده از چین‌های پوستی ممکن است به اندازه کافی برای تعیین تغییرات ترکیب بدنی در طول دوره‌های نسبتاً کوتاه تمرینی، روش مناسب نباشد (بیوفورد و دیگران، ۲۰۰۷؛ پرستز و دیگران، ۲۰۰۹).

همسو با نتایج پژوهش حاضر، افزایش قدرت عضلانی بالاتنه و پایین تنہ در مطالعات دیگر هم نشان داده شده است (بیوفورد و دیگران، ۲۰۰۷؛ پرستز و دیگران، ۲۰۰۹؛ سیمائو و دیگران، ۲۰۱۲؛ مورایز و دیگران، ۲۰۱۳؛ هریس^۶ و دیگران، ۲۰۱۵)؛ با این تمایز که برخی مطالعات تمرینات LP را در افزایش قدرت عضلانی نسبت به سایر مدل‌های تمرینی NLP تاثیرگذارتر دانسته‌اند (پرستز و دیگران، ۲۰۰۹؛ اپل و دیگران، ۲۰۱۱؛ دلیما و دیگران، ۲۰۱۲). اپل و دیگران (۲۰۱۱) با مطالعه تاثیر تمرین مقاومتی با زمان بندی سنتی^۷ (TD) و غیرخطی هفتگی^۸ (WUD) با شدت و حجم یکسان در مردان جوان تمرین کرده تقریحی که به مدت ۱۲ هفته و تکرار ۴ بار در هفته انجام شد، نشان دادند که زمان بندی TD نسبت به WUD موجب کسب قدرت عضلانی بیشتر می‌شود؛ تفاوتی که احتمالاً از درد و خستگی عضلانی طولانی مدت به دنبال تمرین غیرخطی هفتگی نشات می‌گیرد. علاوه بر این، در طول تمرینات بلند مدت، افراد ممکن است بیشتر از برنامه‌های با زمان بندی TD بهره مند شوند؛ زیرا در این روش درد و خستگی عضلانی که مختل‌کننده تمرین محسوب می‌شود، کمتر است. پرستز و دیگران (۲۰۰۹) نیز در مطالعه‌ای در زنان جوان نشان دادند که بر اثر هر دو تمرین LP و RLP، قدرت بیشینه عضلات بالاتنه و پایین تنہ افزایش می‌یابد؛ با این حال، پس از تمرین با LP، افزایش بیشتری در قدرت بیشینه مشاهده شد؛ تقریباً مشابه آن چه در پژوهش حاضر در مورد تأثیر بیشتر مدل تمرینی LP بر قدرت عضلانی به

1. Harries

4. Rea

2. Traditional periodized

5. Monteiro

3. Weekly undulating periodization

هفته تمرين مقاومتی با دو مدل تمرينی LP و RLP در استقامت عضلانی بالانه و پایین تنه گزارش نکرده اند و وهله های با تکرار ۴ تا ۱۴ تابی در نوبتهاي مختلف، تغيير معنی داري را در استقامت موضعی عضلانی ايجاد نکرده است (پيرستز و ديگران، ۲۰۰۹). در پژوهشي با هدف تاثير ۱۲ هفته تمرين استقامتی با تکرار بالا (۱۵ تا ۳۰) با دو مدل زمان بندی مختلف بر استقامت عضلانی، نشان داده شده که LP اثر بالاتری را بر متغيرهای مانند قدرت بيشينه دارد؛ در حالی که NLP افزایش معنی داري را در استقامت عضلانی بالانه نشان داد (دلیما و دیگران، ۲۰۱۲)؛ يافته هایی که با نتایج ما همسو است.

يکی ديگر از نتایج پژوهش حاضر، عدم تغييرات معنی دار توان انفجراري پا بين سه گروه مورد مطالعه بود که با نتایج پژوهش رامالينگام و يي^۱ (۲۰۱۳) در نوجوانان ورزشكاري هاکي و مورايز و ديگران (۲۰۱۳) در آزمودني های نوجوان تمرين نکرده؛ همسو است. همچنان در گزارشي ديگر، تغيير معنی داري در آزمون های پرش عمودي^۲ (CMVJ) و پرش طول ايستاده^۳ (SLJ) مشاهده شده است (مورايز و ديگران، ۲۰۱۳). در اين راستا، كرامر (۲۰۰۴) گزارش کرده که برای تمرينات توانی که با تکرارهای پرتاپي همراه نیستند، به بارهای نسبتاً بالا (بالاتر از ۷۸ درصد) نياز است. جونس^۴ و ديگران (۲۰۰۱) نيز نشان داده اند که تمرينات با سرعت بالا و بار متوسط به بالا، نسبت به تمرينات با سرعت پايان، اثر بيشرتري در پيشرفت توان دارند. نتایج به دست آمده در مورد توان در مطالعه حاضر را می توان به انجام حرکات با سرعت پائين نسبت داد.

نتيجه گيري: با توجه به افزایش بيشرتري قدرت عضلانی پايين تنه در نتيجه تمرين خطی و افزایش بيشرتري استقامت عضلانی بالانه در نتيجه تمرين غيرخطی، می توان بيان کرد که متخصصين تمرينات ورزشی ضروري است آگاه باشند که مدل زمان بندی مناسب ممکن است بر اساس وضعیت تمرينی هر فرد متفاوت باشد. بر اساس يافته های به دست آمده، احتمالاً مدل تمرينی خطی روش مناسب تری برای بهبود قدرت عضلانی پايين تنه در دختران جوان تمرين نکرده است، هر چند در انجام مطالعه حاضر، محدوديت های نيز وجود داشت که می تواند بر نتایج تاثيرگذار باشد. از جمله اين محدوديتها می توان به در دسترس نبودن

نوجوان مورد مطالعه قرار گرفته اند و اين در حالی است که بررسی های محدودی در مورد جامعه زنان و به ویژه افراد سنين نوجوانی صورت گرفته است. پاسخ پذيری اين افراد می تواند متاثر از عوامل مختلفی باشد. با اين وجود، تفاوت های عمدہ ای در میزان تاثيرگذاری این مدل های تمرينی وجود دارد که می توان از برخی موارد مانند سطح آمادگی، جنسیت، سن و ... نام برد (كرامر، ۱۹۹۷؛ بیوفورد و دیگران، ۲۰۰۷). نتایج موجود و نتایج مطالعه حاضر نشان از آن دارند که زنان همانند مردان به تمرينات مقاومتی پاسخ می دهند؛ زيرا نشان داده شد که ۸ هفته تمرين مقاومتی زمان بندی شده، اثرات مثبتی در آزمودنی های دختر تمرين نکرده دارد.

از ديگر نتایج قابل توجه تحقيق حاضر، تغييرات مثبت استقامت عضلانی دختران نوجوان تمرين نکرده به دنبال تمرينات مقاومتی LP و NLP می باشد. در مطالعه حاضر استقامت عضلانی بالانه و پايين تنه پس از هر دو نوع تمرين LP و NLP افزایش يافت؛ اما مدل تمرينی NLP تاثير بيشرتري بر افزایش بيشرت استقامت عضلانی بالانه (و نه پايين تنه) دختران نوجوان تمرين نکرده داشت. به رغم محدوديت در جامعه زنان در بررسی اثر مدل های تمرينی مختلف مقاومتی، مطالعات چند تغييرات استقامت عضلانی در نتيجه تمرينات متفاوت مقاومتی را بررسی کرده اند (پيرستز و ديگران، ۲۰۰۹؛ دلیما و دیگران، ۲۰۱۲). نتایج ما در مورد استقامت عضلانی بالانه و پايين تنه، مشابه نتایج رئا و ديگران (۲۰۰۳) است؛ هر چند اين محققين از آزمودنی های بزرگسالان و تمرين نکرده استفاده کرده اند (رئا و دیگران، ۲۰۰۳). حامدي نيا و ديگران (۲۰۱۰) نيز نشان داده اند که تمرينات RLP و DNLP، باعث بهبود معنی دار استقامت عضلانی بالانه و پايين تنه می شوند. آن ها نيز بين دو برنامه تمرينات مقاومتی RLP و DNLP، تفاوت معنی داري گزارش نکرده اند؛ و اين در حالی است که در مطالعه حاضر، تاثيرگذاری مدل تمرينی NLP بر استقامت عضلانی بالانه بيشرت از مدل تمرينی LP بود. حامدي نيا و ديگران (۲۰۱۰) از مدل های RLP و DNLP استفاده کرده اند که ماهيتا با مدل غيرخطی متفاوت می باشد. اين تفاوت در ماهيت برنامه ها، می تواند اثرات متفاوتی به همراه داشته باشد. با اين وجود، برخی مطالعات نيز تغييرات معنی داري را بعد از ۱۲

1. Ramalingam & Yee

3. Standing long jump

2. Countermovement vertical jump

4. Jones

قدردانی و تشکر

از اداره ورزش و جوانان، هیات بدنسازی و پرورش اندام و آموزش و پرورش شهرستان اسلام آباد غرب و آزمودنی‌های نوجوان تمرین نکرده که در انجام مراحل مختلف پژوهش حاضر همکاری داشتند، کمال تشکر را داریم.

مطالعات کافی در جامعه زنان، عدم کنترل تغذیه و مصرف دارو توسط آزمودنی‌ها، عدم کنترل فعالیت ورزشی خارج از برنامه و ... اشاره کرد. بر این اساس، ضمن توصیه به یافته‌های تحقیق حاضر در طراحی برنامه‌های مقاومتی، پیشنهاد می‌شود مطالعات بیشتری در جامعه زنان و به ویژه در سنین مختلف، صورت گیرد.

Apel, J. M., Lacey, R. M., & Kell, R. T. (2011). A comparison of traditional and weekly undulating periodized strength training programs with total volume and intensity equated. *The Journal of Strength & Conditioning Research*, 25(3), 694-703.

American College of Sports Medicine. (2010). ACSM's resources for the personal trainer. Resistance training programs. 3th Edition. Lippincott Williams & Wilkins.

American College of Sports Medicine. (2010). ACSM's health-related physical fitness assessment manual. 4th Edition. Lippincott Williams & Wilkins.

Buford, T. W., Rossi, S. J., Smith, D. B., & Warren, A. J. (2007). A comparison of periodization models during nine weeks with equated volume and intensity for strength. *The Journal of Strength & Conditioning Research*, 21(4), 1245-1250.

Chursch, M., Chilibeck, P., Chad, K., Davison, K., & Burke, D. (2001). Creatine supplementation combined with resistance training in older men. *Medicine and Science in Sports and Exercise*, 33(12), 2111-2117.

De Lima, C., Boullosa, D., Frollini, A., Donatto, F., Leite, R., Gonelli, P., & Cesar, M. (2012). Linear and daily undulating resistance training periodizations have differential beneficial effects in young sedentary women. *International Journal of Sports Medicine*, 33(9), 723-727.

Evetovich, T. K. (2009). Progression models in resistance training for healthy adults. *Medicine and Science in Sports and Exercise*, 41(6), 687-708.

Fleck, S. (2011). Non-linear periodization for general fitness & athletes. *Journal of Human Kinetics*, 29 (Special Issue), 41-45.

Hamedinia, M. R., Azimi, H., & Haghghi, A. H. (2010). Comparing the two resistance training program reverse linear and daily undulating periodized with total volume and intensity equated on non-athletes endurance. *Applied Sport Physiology*, 12(6), 119-131. [persian]

Harries, S. K., Lubans, D. R., & Callister, R. (2015). Comparison of resistance training progression models on maximal strength in sub-elite adolescent rugby union players. *Journal of Science and Medicine in Sport*, 19(2), 163-169.

Jones, K., Bishop, P., Hunter, G., & Fleisig, G. (2001). The effects of varying resistance-training loads on intermediate-and high-velocity-specific adaptations. *The Journal of Strength & Conditioning Research*, 15(3), 349-356.

Kok, L. Y., Hamer, P. W., & Bishop, D. J. (2009). Enhancing muscular qualities in untrained women: Linear versus undulating periodization. *Medicine and Science in Sports and Exercise*, 41(9), 1797-1807.

Kraemer, W. J. (1997). A series of studies-the physiological basis for strength training in american football: Fact over philosophy. *The Journal of Strength & Conditioning Research*, 11(3), 131-142.

Kraemer, W. J., Hakkinen, K., Triplett-McBride, N. T., Fry, A. C., Koziris, L. P., Ratamess, N. A., & Newton, R. U. (2003). Physiological changes with periodized resistance training in women tennis players. *Medicine & Science in Sports & Exercise*, 35(1), 157-168.

Kraemer, W. J., Nindl, B. C., Ratamess, N. A., Gotshalk, L. A., Volek, J. S., Fleck, S. J., & Hakkinen, K. (2004). Changes in muscle hypertrophy in women with periodized resistance training. *Medicine & Science in Sports & Exercise*, 36(4), 697-708.

Kraemer, W. J., & Ratamess, N. A. (2004). Fundamentals of resistance training: Progression and exercise prescription. *Medicine & Science in Sports & Exercise*, 36(4), 674-688.

Kraemer, W. J., Mazzetti, S. A., Nindl., B. C., Gotshalk, L. A., Volek, J. S., Bush, J. A., ... & Hakkinen, K. (2001). Effect of resistance training on women's strength/power and occupational performances. *Medicine & Science in Sports & Exercise*, 33(6), 1011-1025

Lorenz, D. S., Reiman, M. P., Walker, J. C. (2010). Periodization: Current review and suggested implementation for athletic rehabilitation. *Sports Health*, 2(6), 509-518.

Mackenzie, B. (2005). *101 Performance Evaluation Tests*. London: Electric World plc.

Moraes, E., Alves, H. B., Teixeira, A. L., Dias, M. R., Miranda, H., & Simao, R. (2014). Relationship between repetitions and selected percentage of one repetition maximum in trained and untrained adolescent subjects. *Journal of Exercise Physiology Online*, 17(2), 27-35.

Moraes, E., Fleck, S.J., Dias, M.R., & Simão, R. (2013). Effects on strength, power, and flexibility in adolescents of nonperiodized vs. Daily nonlinear periodized weight training. *The Journal of Strength & Conditioning Research*, 27(12), 3310-3321.

Monteiro, A. G., Aoki, M. S., Evangelista, A. L., Alveno, D. A., Monteiro, G. A., Picarro, I. C., & Ugrinowitsch, C. (2009). Nonlinear periodization maximizes strength gains in split resistance training routines. *Strength & Conditioning Research*, 23(4), 1321-6.

Nieman, D. (2011). *Exercise testing and prescription: a health-related approach*. 7th Edition. Appalachian state university, North carolina research campus.

Pagano, J. (2005). *Strength training for women*. 1th Edition. DK Publishing, Inc.

Prestes, J., De Lima, C., Frollini, A. B., Donatto, F. F., & Conte, M. (2009). Comparison of linear and reverse linear periodization effects on maximal strength and body composition. *Strength & Conditioning Research*, 23(1), 266- 274.

Prestes, J., Frollini, A. B., De Lima, C., Donatto, F. F., Foschini, D., De Cássia Marqueti, R., & Fleck, S. J. (2009). Comparison between linear and daily undulating periodized resistance training to increase strength. *The Journal of Strength & Conditioning Research*, 23(9), 2437-2442.

Procopio, A. M. (2014). *Impact of resistance training on bone mineral density and performance in competitive female gymnasts*. Ms Thesis, Kinesiology Department, University of Rhode Island.

Ramalingam, S., & Yee, K. L. (2013). Comparison of linear and daily undulating periodization with equated volume and intensity for muscular endurance in adolescent athletes. *Asian Journal of Exercise & Sports Science*, 10(2), 36-48

Rhea, M. R., Phillips, W. T., Burkett, L. N., Stone, W. J., Ball, S. D., Alvar, B. A., & Thomas, A. B. (2003). A comparison of linear and daily undulating periodized programs with equated volume and intensity for local muscular endurance. *The Journal of Strength & Conditioning Research*, 17(1), 82-87.

Simão, R., Spineti, J., De Salles, B. F., Matta, T., Fernandes, L., Fleck, S. J., & Strom-Olsen, H. E. (2012). Comparison between nonlinear and linear periodized resistance training: Hypertrophic and strength effects. *The Journal of Strength & Conditioning Research*, 26(5), 1389-1395

Abstract**Effect of linear and nonlinear periodized programs on muscular strength and endurance in untrained adolescence girls****Nasrin Niazi Nezhad¹, Abdolhossein Parnow^{2*}, Rasoul Eslami³**

1. MSc. in Applied Exercise Physiology, Faculty of Sport Sciences, Razi University, Kermanshah, Iran.

2. Assistant Professor of Exercise Physiology, Faculty of Sport Sciences, Razi University, Kermanshah, Iran.

3. Assistant Professor of Exercise Physiology, Faculty of Sport Sciences, Alameh Tabatabaei University, Tehran, Iran.

Background and Aim: The effect of periodization has been confirmed on the training adaptations; but the most effective approach are not known well for strength and endurance development for a wide variety of populations; therefore, the aim of present study was to investigate the effect of linear periodized (LP) and Nonlinear periodized (NLP) resistance training on muscular strength and endurance in untrained adolescence girls. **Materials and Methods:** A number of 23 untrained adolescence girls were randomly assigned into 3 groups including control group, LP group, and NLP group. The linear model of periodization include a volume decrease and an intensity gradually increase as training progressive and the nonlinear model of periodization includes an increase and decrease of the intensity and volume training, respectively during cycles training. 48 hours before and after 8 weeks protocols, the upper and lower body muscular strength were assessed via 1RM leg press and bench press movements respectively, and lower and upper body muscular endurance were measured through push up and squat movement, respectively as well. The data was analyzed using ANCOVA test and the significance level was considered if $p<0.05$. **Results:** Data analysis showed that LP and NLP significantly increased upper and lower body muscular strength, upper body muscular endurance ($p<0.001$), lower body muscular endurance ($p=0.01$), and decrease body fat percent ($p=0.04$). In addition, LP led to more increase in lower body muscular strength ($p=0.04$), and NLP led to more increase in upper body muscular endurance ($p=0.03$), while there was no significant difference in explosive power ($p=0.07$), upper body muscular strength ($p=0.88$), lower body muscular endurance ($p=0.99$) and body fat percent ($p=0.64$) between LP and NLP groups ($p>0.05$). **Conclusion:** Although muscular strength and endurance are improved by the LP and NLP models; the LP model is better training method to improve lower body muscular strength and NLP model is a more approach to improve upper body muscular endurance in untrained adolescence girls, although strength and endurance of muscles are improved in the result of LP and NLP models.

Keywords: Resistance training, Linear periodization, Nonlinear periodization, Adolescence girls, Muscular strength and endurance.

Journal of Practical Studies of Biosciences in Sport, vol. 6, no. 11, Spring & Summer 2018**Received: May 18, 2016****Accepted: Sep 17, 2016**

*Corresponding Author, Address: Faculty of Kermanshah, Iran;
Email: parnowabdolhossein@gmail.com

DOI: 10.22077/jpsbs.2018.846 Sport Sciences, Razi University,